ជុំ កាណាល់

(១៩៤៨-២០២១)[1]

ផ្គុំទិន្នន័យ

ដោយ

បណ្ឌិតសភាចារ្យ ឃីងហុកឌី

[1] *ជីវប្រវត្តិសង្ខេបខាងក្រោមនេះអ្នកនិពន្ធបានសរសេរផ្ទាល់ហើយបានប្រគល់មកខ្ញុំនាពេលខ្ញុំធ្វើកិច្ចសម្ភាសន៍ក្នុងការិយាល័យលោកនាឆ្នាំ១៩៩៥។*

ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់អ្នកនិពន្ធ

ជុំ គារណាល់

លោក **ជុំ គារណាល់** កើតនៅថ្ងៃ ០២ ឧសភា ១៩៤៨ នៅភូមិអរិយក្សត្រ ឃុំអរិយក្សត្រ ស្រុកល្វាឯម ខេត្តកណ្តាល ក្នុងត្រកូលគ្រួសារកសិករ។ ឪពុកឈ្មោះ **ទ្រាត់ ឈឿន** អាយុ៧៥ឆ្នាំ មុខរបរជាងកាត់សក់និងធ្វើស្មៀនឃុំសារិកាកែវ គាត់ឈប់ក្នុងឆ្នាំ ១៩៦៧ មកប្រកបរបរជាងកាត់សក់វិញ ។ ម្តាយលោកឈ្មោះ**សួន លាត** អាយុ៧៦ឆ្នាំ គាត់ស្លាប់ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៥ ខែមិថុនាដោយរោគចាស់ជរា។

លោក **ជុំ គារណាល់** កាលពីកុមារភាព លោកបានសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សាវត្តបន្ទាយ ហៅសុវណ្ណសាគរ ក្រោយមកផ្លាស់មកសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សាជ្រោយចង្វា ថ្នាក់ទី៧ ។ លោកបានប្រឡងចូលថ្នាក់ទី៦ទំនើប នៅវិទ្យាល័យព្រះស៊ីសុវត្ថិ កាលនោះគេយកថ្លៃបង់វិទ្យាល័យ៣.៥០០៛ ដោយជីវភាពគ្រួសារខ្វះខាតគ្មានលុយបង់ លោកក៏សម្រេចចិត្តមករៀននៅវិទ្យាល័យឯកជនតារាសាស្រ្ត ក្រោយមកតារារស្មី បន្ទាប់មកទៀតឧកញ៉ានូកន ។

នៅឆ្នាំ ១៩៦៨ លោកបានប្រឡងឌីប្លូមជាប់ នៅមណ្ឌលវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ ក្នុងនិទ្ទេសល្អ ។ លោកមានបងប្អូន៦នាក់ សុទ្ធតែប្រុសទាំងអស់ ក្នុងនោះលោកជាកូនទីប្រាំ ។ ពេលមករៀននៅភ្នំពេញ លោកសំណាក់នៅវត្តលង្កា កុដិលេខ២៣៣ របស់ព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវជុំ ។ លោកជាសិស្សជំនិតផ្ទាល់របស់ព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវជុំ តាំងពីរៀបចំចង្ក្រាន់ កន្លែងសឹង ថ្នាំពេទ្យនិងទូដែកលុយ។ល។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ លោកជាអ្នកជួយកែសៀវភៅនិពន្ធនានារបស់ព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវជុំទៀតផង។

លោកបានប្រឡងចូលមហាវិទ្យាល័យសិល្បៈ មុខរបរឫស្សីកែវភ្នំពេញ ក្នុងឆ្នាំ១៩៦៩ ។ ឯកទេសរបស់លោក គឺគ្រឿងម៉ាស៊ីន (MECANICIEN GÉNERAL)ប៉ុន្តែលោកមិនពេញចិត្តនូវមុខវិជ្ជានេះឡើយ លោកតែងតែសិក្សានៅសាលាឯកជនពីអក្សរសិល្ប៍ខ្មែរជាមួយលោកគ្រូសាស្រ្តាចារ្យ ម៉ោង ហាប់អាន,លោក លី ធាមតេង,លោក សែម សូរនិងលោក ថាច់ សែម។ ពីនោះទៀត លោកបានសិក្សាជាមួយព្រះគ្រូបណ្ឌិត ប៉ាង ខាត់ ព្រះភិក្ខុធម្មបាល ខៀវ ជុំ រៀងរាល់យប់ ពីម៉ោង ៧ ដល់ ៩យប់ ។ លោកយកចិត្តទុកដាក់បំផុតនូវវិជ្ជានិពន្ធខ្មែរ និងនយោបាយដែលព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវ ជុំ បង្រៀនផ្ទាល់ ។

លោកស្នាក់នៅវត្តតាំងឆ្នាំ១៩៦០-១៩៧២ ។ លោកបានសរសេរសៀវភៅទស្សនៈមួយជាការដកពិសោធន៍ជាដំបូងក្នុងឆ្នាំ១៩៦៨ ចុងឆ្នាំ ឧបត្ថម្ភដោយព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវ ជុំ ដែលមានចំណងជើងថា "*ជីវិតអណ្តែតតាមខ្យល់*" ។ ក្នុងសៀវភៅនោះ លោកបញ្ជាក់ពីជីវិតកូនអ្នកក្រ ដែលយកវត្ត

អារ៉ាមជាជម្រក យកព្រះសង្ឃជាអាណាព្យាបាល វាយតម្លៃការខំប្រឹងប្រែងតស៊ូរៀនសូត្ររបស់កូនអ្នកក្រ វាយតម្លៃកូនអ្នកមាន រៀនបានតិចតួច តែបានទៅរៀននៅបរទេសដោយសារប្រាក់សំណូកជាមូលដ្ឋាន ។ល។ សៀវភៅនេះបោះពុម្ពចំនួន ៣.៥០០ ច្បាប់ ត្រូវលក់អស់ ដែលជាការចាប់អារម្មណ៍ដល់យុវសិស្ស និស្សិតទាំងឡាយជាកូនអ្នកក្រ ។ នេះជាស្នាដៃដំបូងរបស់លោកដែលត្រូវបានទទួលជោគជ័យក្នុងការនិពន្ធរបស់លោក ។ ក្រោយមកលោកបានតែងនិពន្ធប្រលោមលោក២រឿងទៀត គឺដងស្ទឹងបាត្តនិងបុប្ផាអរិយក្សត្រ" ដែលជាប្រលោមលោកមនោសញ្ចេតនាជីវិតសោកនាដកម្ម ស្នេហាព្រាត់ប្រាស ប្រកាន់វណ្ណៈក្នុងវ័យសិក្សាដែលជារបាំងរនាំងក្នុងការសិក្សា។ គឺជាស្នាដៃក្នុងឆ្នាំ ១៩៦៩-១៩៧០ ។ ១៨មិនា១៩៧០ឡើងមក លោកបានដៃគូម្នាក់ជាមិត្តរបស់លោក គឺលោក ង៉ុយ សំភាហៅទី ជីហួត ដែលជាអ្នកនិពន្ធប្រលោមលោកគុណនិយម ។ ពីឆ្នាំ១៩៧០-៧៣ លោកជានិស្សិតផង ជាអ្នកនិពន្ធផង ព្រមទាំងជាអ្នកយកពត៍មានអោយកាសែតកោះសន្តិភាពរបស់លោកចាងហ្វាង ជូ ថានីផង ។ ប្រលោមលោកដែលជាស្នាដៃរបស់លោកមានរឿង "*ដងស្ទឹងស្រមោច*" ក្នុងខេត្តបាត់ដំបង, រឿង"*ដងស្ទឹងបាត្ត*" ,រឿង"*ផ្កាបីសរសៃ*" ,រឿង "*កូនអើយឥតម៉ែ*", រឿង"*ទឹកភ្នែកបុរសពោះម៉ាយ*", រឿង"*ជីវិតក្មេងកំព្រា*" និងសៀវភៅទស្សនៈ"*រស់កំដរស្លាប់*" ។ អត្ថបទទាំងនេះ លោកបានរៀបរាប់ពីសេចក្ដីស្នេហាថ្លៃថ្នូរ រវាងអ្នកក្រនិងអ្នកមាន រវាងបុរសទីក្រុងនិងក្រមុំជនបទ ពីការអប់រំទូន្មាន ។ល។

ចុងក្រោយនៃការនិពន្ធរបស់លោកសម័យនោះ គឺសៀវភៅទស្សនៈ រស់កំដរស្លាប់ ដែលជាទស្សនៈរបស់លោកផ្ទាល់បានលើកឡើងពីសង្គ្រាមវិនាសកម្ម ប្រជាពលរដ្ឋភៀសខ្លួនមកនៅទីក្រុងតាមសំយ៉ាបវត្តអារ៉ាម និងផ្ទះចិន ទំនិញឡើងថ្លៃ រដ្ឋាភិបាលឥតគិតគូរ រស់ដូចដរី បោលចូលក្ដិតម្ជុលពួកមានអំណាចជាទាហានចាប់ស្រី ៧លក់ បោកបញ្ឆោតស្រី១កូនអ្នកភៀសខ្លួន យកទៅលក់អោយជង្ហៅចោរ ។ល។

នេះជាចុងបញ្ចប់នៃការតែងនិពន្ធក្នុងជំនាន់ស្រុកសង្គ្រាម លោកត្រូវរដ្ឋាភិបាលយោធារបស់លោកលន់នល់តាមចាប់ខ្លួនលោក ។ លោកភៀសខ្លួនចេញពីទីក្រុងនៅចុងកាត់មាត់ញក ភូមិថ្មី ឃុំដង្កោ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល កាប់អុសសង្កែលក់ ហើយផ្លាស់ឈ្មោះ ។

លោកឌុំ **ភារណារ៉ាល់**បញ្ចប់ការសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យសិល្បៈមុខរបរ មានសញ្ញាប័ត្រ B.S. T និងជានិស្សិតវិស្វករខាងបច្ចេកទេសផ្នែកម៉ាស៊ីនឆ្នាំទី២ ។ ឈ្មោះ **ឌុំ ភារណារ៉ាល់** របស់លោកគឺជាការដាក់ដោយព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវជុំ ។ ឈ្មោះរបស់លោក គឺជាការស្រឡាញ់របស់ព្រះគ្រូធម្មបាលខៀវ ជុំ ព្រោះព្រះអង្គបានចាត់ទុកលោកថា ជាសិស្សជំនិតដ៏ល្អរបស់លោក ហើយក៏អាចក្លាយជាអ្នកនិពន្ធ និងអ្នកនយោបាយមួយសំខាន់ៗពេលខាងមុខ ។

១៩៧៥-៧៩ លោកនឹងគ្រួសារលោកត្រូវពួកប៉ុលពត ជម្លៀសទៅនៅភូមិស្រមោច ស្រុកព្រះ

នេត្រព្រះ ខេត្តបាត់ដំបង ហើយនៅឆ្នាំ១៩៧៧ ចុងឆ្នាំ១៩៧៨ លោកត្រូវពួកនោះចាប់ដាក់គុកនៅជប់ព្រះនេត្រព្រះ ហើយបញ្ជូនទៅភ្នំកូនខ្លែង ជាសមរភូមិអ្នកទោស ។ ពួកគេចោទប្រកាន់លោកជាបញ្ញាវ័ន្ត ហើយប្រុងបបួលលោករត់ចេញទៅប្រទេសទី៣ ។ លោកត្រូវប៉ុលពតសម្លាប់បងប្រុសម្នាក់ជា Master មកពីរៀនប្រទេសកាណាដា មុនឆ្នាំ៧៥ លោកក៏ត្រូវស្លាប់កូនប្រុសម្នាក់អាយុ៣ឆ្នាំដោយជម្ងឺឥតថ្នាំព្យាបាល ។

១៩៧៩ ៧មករា ថ្ងៃរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទូទាំងប្រទេសចេញពីរបបប៉ុលពត លោកជាកងសេនាជនម្នាក់ប្រចាំភូមិ ការពារប្រជាពលរដ្ឋ ។ ចុងឆ្នាំ១៩៧៩ ដោយសកម្មភាពដ៏ល្អសកម្មរបស់លោក ត្រូវរដ្ឋអំណាចចាត់តាំងលោកឱ្យទៅជាប្រធានចាត់តាំងស្រុកដង្កោក្នុងខេត្តកណ្ដាល ពេលនោះ (សព្វថ្ងៃស្រុកដង្កោ នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ) ។

ឆ្នាំ១៩៨០-៨៣ លោកត្រូវគេចាត់តាំងឱ្យទៅជាអភិបាលស្រុកដង្កោ ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ លោកត្រូវបានមន្ត្រីនិងប្រជាពលរដ្ឋស្រឡាញ់ ដោយការដឹកនាំឈ្លាសវៃរបស់លោក។ លោកមិនដែលប៉ះពាល់អំពើពុករលួយឡើយ ។ លោកមានលំនៅស្ថានក្នុងស្រុកស្រែ ប្រពន្ធរបស់លោកធ្វើស្រែចិញ្ចឹមគ្រួសារ ហើយបានចិញ្ចឹមក្មេងកំព្រា១៨នាក់ ដែលពួកគេស្លាប់ម៉ែឪក្នុងជំនាន់ប៉ុលពត ។ លោកចិញ្ចឹមក្មេងទាំងនោះអោយរៀនសូត្រចេះដឹងដល់ឌីប្លូមនិងBaccII ព្រមទាំងមានបញ្ជូនទៅរៀននៅសូវៀត ពីនោះ អោយក្មេងទាំងនោះចូលធ្វើទាហានជើងគោក ជើងអាកាសនិងជើងទឹក ព្រមទាំងចូល Policeនិងអ្នកបច្ចេកទេសគមនាគមន៍ទៀតផង ។ ក្មេងទាំងនោះត្រូវលោករៀបការអោយមានគូរស្រករ សព្វថ្ងៃពួកគេមានកូនធំៗអស់ហើយ។ ទោះជាការងារមមាញឹកយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏លោកមិនចោលការនិពន្ធរបស់លោកដែរ ។ ពេលយប់ លោកតែងតែសរសេរសៀវភៅ តែងចម្រៀងសរ-សេរកាសែត និងកំណាព្យ ។ ស្នាដៃរបស់លោកមានរឿង" *ប្រាំឆ្នាំចាំបង* " , " *ទឹកខេត្តពោធិសាត់* " បោះពុម្ពផ្សាយក្នុងឆ្នាំ១៩៨៩-៩០ ។ ឆ្នាំ១៩៨៣ លោកត្រូវរដ្ឋាភិបាលផ្លាស់មកកាន់ជានាយករងមន្ទីរវប្បធម៌រាជធានីភ្នំពេញ ។ លោកបានតែងរឿងបីជាខ្សែ Video គឺរឿង " *ឃ្លាតទាំងទឹកភ្នែក* " , " *ថ្ងៃណាអូនវិលវិញ* " រឿង" *ព្យុះចិត្តភក្ដីស្រីកូនក្មេង* " ។ រឿងពីរដែលនិពន្ធផង ដឹកនាំរឿងដោយខ្លួនលោកផ្ទាល់ផងក្នុងផលិតកម្ម *ហង្សមាសភាពយន្ត* របស់លោកជាចាងហ្វាងឯរឿង" *ព្យុះចិត្តភក្ដី ស្រីកូនក្មេង* " ជាស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោកអោយទៅជាផលិតកម្ម *កណ្ដឹងសាមពាន់ភាពយន្ត* ។

ពីនោះទៀត លោកបានតែងចម្រៀងក្នុងខ្សែVideo៩បទ និង៦៤បទទៀតអោយក្រុមហ៊ុននៅ U.S.A ថតចេញជាស៊ីឌី ថាសនិងCasette លក់ ។ ចម្រៀងទាំងនោះគឺជាចម្រៀងមនោសញ្ចេតនា ។

ឆ្នាំ ១៩៩៥ លោកត្រូវគេផ្លាស់អោយមកកាន់នាយករងមន្ទីរពត៌មានរាជធានីភ្នំពេញ ពេលនោះ លោកបានក្លាយទៅជាអ្នកនិពន្ធវិតតែល្បីថែមទៀត ។ លោកបានក្លាយទៅជាអ្នកនិពន្ធវិចារណ-កថានយោបាយអោយកាសែត" កោះសន្តិភាព "ដែលមាន ២០០ អត្ថបទ នយោបាយនិងកាសែតដទៃ

ទៀត ។ ក្នុងឆ្នាំនោះផងដែរ លោកបោះឆ្នោតជាប់ជាអនុប្រធានទី១ សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ហើយក៏ក្លាយទៅជាចាងហ្វាងនយោបាយកាសែតកោះសន្តិភាព ។ ឆ្នាំ១៩៩៥ លោកបានក្លាយជាប្រធានសម្ព័ន្ធអ្នកសារពត៌មានកម្ពុជា ដែលមានអង្គការសារពត៌មាន ៥២អង្គភាពមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ដែលជាអង្គការសារពត៌មានមួយក្រៅរាជរដ្ឋាភិបាល ធំជាងគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដើម្បីឯករាជ្យ អព្យាក្រិត្យក្នុងវិជ្ជាជីវៈ សារពត៌មានលោកបានលាលែងពីនាយករងមន្ទីរពត៌មានរាជធានីភ្នំពេញ និងលាលែងពីចាងហ្វាងនយោបាយកាសែតកោះសន្តិភាព ។ សព្វថ្ងៃ លោកនៅសល់តួនាទីពីរ គឺប្រធានសម្ព័ន្ធអ្នកសារពត៌មានកម្ពុជានិងអនុប្រធានទី១សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ។ ទោះការងារមមាញឹកយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏លោកនៅតែខំនិពន្ធសៀវភៅ ខ្សែ Video រឿង" *មេកន្ទ្រាញភ្នំ១០០*", "*សំបុកឥតមេ* ", ស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌ខ្មែរដោយសង្ខេប តែមិនទាន់បានថត និងមិនទាន់បោះពុម្ពផ្សាយនៅឡើយ។ ព្រមទាំងចម្រៀង៧បទក្នុងរឿងទាំង២នេះផង ។ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៦នេះលោកបានតែងសៀវភៅ" *អក្សរសិល្ប៍ខ្មែរបែបទំនើបដោយសង្ខេប*" ,និងរឿង" *ខុសបំណង*" ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយរួចហើយ។ ឯសៀវភៅប្រលោមលោកមួយទៀត រឿង" *ជីវិតទឹកភ្នែក*" គឺមិនទាន់បោះពុម្ពផ្សាយនៅឡើយ ។ សព្វថ្ងៃ លោកនៅតែមិនចោលសោះឡើយនូវការតែងនិពន្ធរបស់លោក ។ លោកកំពុងអនុវត្តន៍ការសរសេរអត្ថបទវិចារណកថានយោបាយអោយកាសែតនានាក្នុងសម្ព័ន្ធអ្នកសារពត៌មានកម្ពុជារបស់លោក ។ ពីនោះទៀត លោកសម្ភាសន៍តាមទូរទស្សន៍វិទ្យុ និងបង្រៀនដល់និស្សិតសកលវិទ្យាល័យពីវិជ្ជាជីវៈសារពត៌មានថែមទៀត ។ ក្នុងជីវិតរបស់លោកមានពេលទំនេរតិចណាស់ ព្រោះលោកប្រើខួរក្បាលយកស្លាបប៉ាកកាជាអាវុធ ប្រយុទ្ធលើសមរភូមិក្រដាសសអោយក្លាយទៅជាអត្ថបទនានា បំរើសមរភូមិសតិអារម្មណ៍យ៉ាងសំខាន់បំផុត ។

នេះជាប្រវត្តិសង្ខេបរបស់លោកអ្នកនិពន្ធ **ជុំ កាណាល់** ដ៏ល្បីម្នាក់ ។

++++++++ ++++++++ ++++++++

++++++++

លោកជុំកាណាល់បានទទួលអនិច្ចកម្មនាឆ្នាំ២០២១ដោយជរាពាធ។

សារលិខិតចូលរួមរំលែកទុក្ខ

យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ជាថ្នាក់ដឹកនាំ និងសមាជិក

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ

សូមចូលរួមរំលែកទុក្ខយ៉ាងក្រៀមក្រំបំផុត ចំពោះមរណភាពរបស់
អ្នកនិពន្ធ ជុំ គាណាល់ អតីតអនុប្រធានសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ(១៩៩៥-៩៧)
ដែលបានធ្វើកាលមរណៈនៅវេលាម៉ោង ៧.០០នាទី ថ្ងៃអាទិត្យ ៩រោច ខែផល្គុន
ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ ក្នុងជន្មាយុ ៧០ ឆ្នាំ
ដោយជរាពាធ នៅគេហដ្ឋានសព ភូមិម័រ ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ។

សូមឲ្យដួងវិញ្ញាណក្ខន្ធលោកគ្រូ ជុំ គាណាល់ ទៅកាន់
ឋានសុគតិភព កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

ឧបសម្ពន្ធ

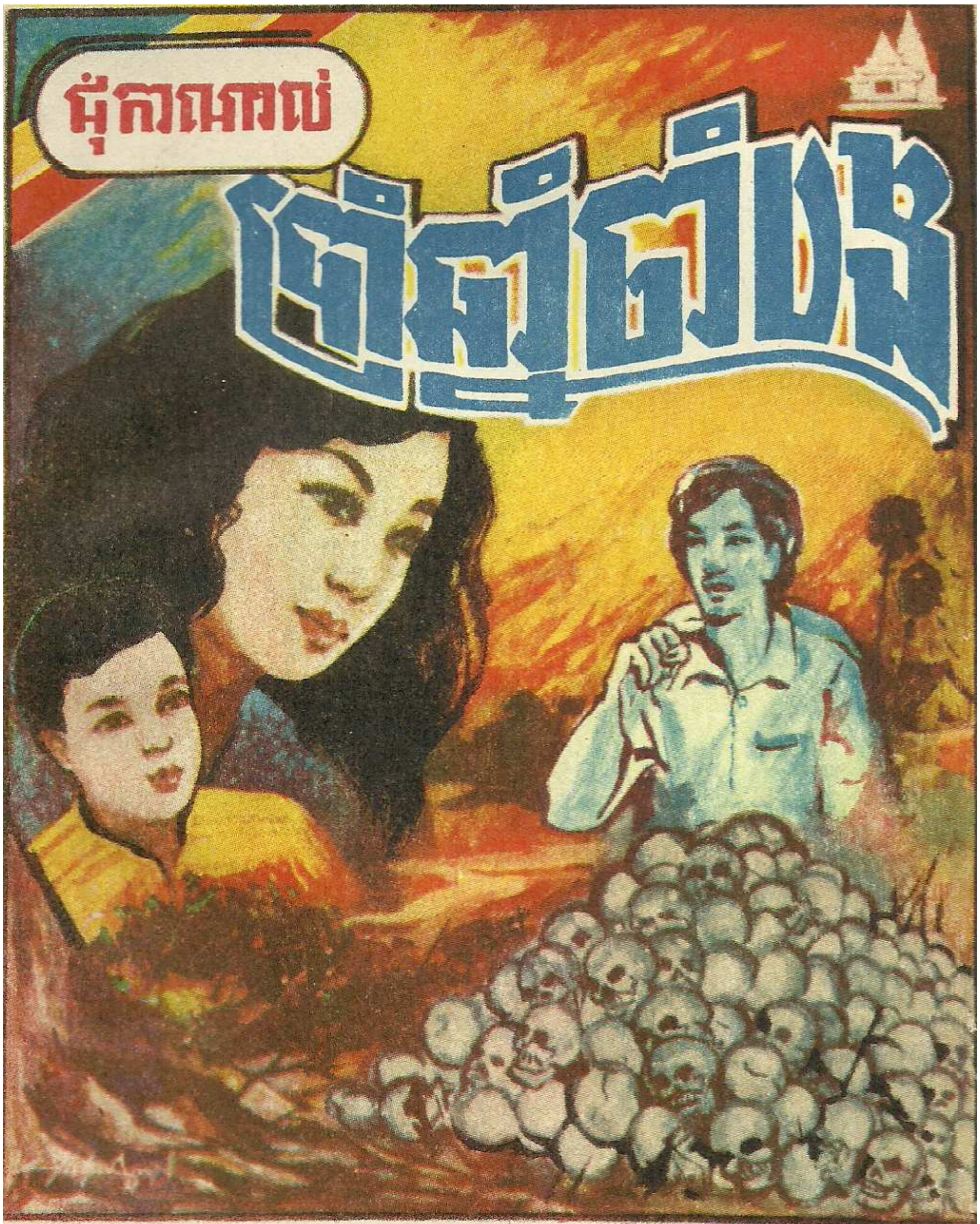

បោះពុម្ពផ្សាយ
ដោយមន្ទីរឃោសនាការ
វប្បធម៌រដ្ឋធានី

ទឹកចិត្ត

ជុំ-កាណភាល់
វណ្ណកម្មសំរាប់ថ្ងៃសៅរ៍
រឿង
ខុសបំណាង
ប្រលោមលោក មនោសញ្ចេតនាជីវិតសោក
រក្សាសិទ្ធិ